

SLOVENSKI NAROD.

Inhaaja vsak dan srečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brz pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 8 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznaneila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Štev. 778.

Naj sprejme:

Slavno vredništvo „Slovenskega Naroda“

v Ljubljani.

Gledé na nekatere trditve v članku „Slovensčina pri Ljubljanskih sudiščih“ v štev. 50 Vašega lista prosim sledeti popravek sprejeti in ga po na-redbi §. 19 t. p. natianiti:

Popravek.

Ni res, da se v uradni zbirki obrascev za sočno poslovanje nabaja tudi oni, s kojim naj sodni služe v dovršenih poslih sudiščem poročajo.

Nabaja se med njimi le še strankami sestavljeni zapiski o rubični in cenični.

Ni res, da je predsedstvo deželnega sudišča v Ljubljani, ko je izvedlo, da so sudišča dala si napraviti nove pečate z nemškimi in slovenskimi napisi, zaukazalo, da se imajo vničiti in da se smejo novi pečati napraviti s samó nemškimi napisi.

Ni res, da sedaj v okrožji deželnega sudišča v Ljubljani ni sudišča, pri kojem bi se nahajal pečat z nemško-slovenskim napisom.

Ni res, da je svojo zaukazbo deželno-sodno predsedstvo utemeljilo s tem, da je sodnijški pečat strogo notranja zadeva, in da mora imeti samo nemški napis.

C. k. predsedstvo deželnemu sudišču
v Ljubljani dne 3. marca 1892.

Kočevar.

Deželni zbori.

I.

Pod tem naslovom priobčile so „Novice“ v desetem listu letošnjega tečaja članek, s kajm se nikakor ne strinjam.

„Novice“ pišejo tako-le:

„Vse leto lani niso zborovali deželni zbori, ali še sedaj, ko so se sešli, ne moremo reči, da bi jih bili posebno veseli. Znani Schönerer je nekoč trdil, da se tresejo avstrijski narodi, kakor se snide državni zbor, ali kar se tiče Slovanov, bi to še v večji meri lahko rekli o deželnih zborih. Noben slovenski narod v Avstriji se ne more veseliti deželnih zborov, če prav premisli svoj položaj. Mladočehi se sicer

potegejo za večjo deželno avtonomijo in bi marsikaj, s čimer se sedaj bavi državni zbor, radi dali deželnim zborom; ali to pač prihaja le od tod, ker premalo resno preudarijo sedanje politične razmere. Naj se le razširi deželnim zborom delokrog, bi kmalu le prebitko čutili Čehi na Moravskem in v Šleziji. Mnogo več, nego bi češki narod pridobil na Češkem, zgubil bi v Šleziji in na Moravskem. Tudi Poljakom bi razširjenje deželne avtonomije Bog ve koliko ne koristilo, kajti pospešilo bi potujenje poljskega življa v Šleziji in Bukovini. Hrvatje v totranski državni polovici niso nič na boljšem. V Dalmaciji bi sicer večja deželna avtonomija bila Hrvatom v korist, zato bi pa v Istri utegnila skoro uničiti slovanski živelj pri znani brezozirnosti isterških Lahov. Kaj pa naj rečemo o Slovencih? V štirih deželnih zborih imajo naši nasprotniki večino proti nam, v jednem smo Slovenci sicer v ednakem številu z nasprotniki, ali ugodne razmere pa vendar dajó prevago nasprotnikom. Samo na Kranjskem se lahko upiramo večini, ko bi bili edini. Pri sedanjem razcepljenosti pa tudi nemška klika močno vpliva pri nas in v marsičem odločuje. Javno se že govori, da pride v deželni odbor namesto g. Deteli tisti poslanec, kateremu bodo dali Nemci glasove, da tako dobimo slovenskega deželnega odbornika od nemške milosti. Da taki mož, naj bode še tako odločen narodnjak, ne bode mogel z vso odločnostjo postopati proti pretiranim nemškim zahtevam, je naravno. Mi sicer danes še ne vemo, kdo se bode poganjal vse za odborništvo, pa tudi ne vemo, bode li konservativci ali naprednjak z nemško pomočjo prišel v deželni odbor, ker Nemci podpirajo sedaj edno, sedaj drugo slovensko stranko, da se tako katera preveč ne opomore. To se je opazovalo že pri raznih volitvah v Ljubljani in na deželi. Mi tega nismo naveli, da bi hoteli tega ali onega žaliti, temveč le za to, da dokažemo, da tudi v kranjskem deželnem zboru nikakor nismo gospodarji, dokler se prepiramo mej seboj. Dobro naj obe stranki premislita, da z razporom delata le za nemški liberalizem. Če se sedaj sad tega postopanja še tako jasno ne kaže, pa se bode pokazal v bodoče.“

Iz povedanega je pač jasno, da mi Slovenci od deželnih zborov nimamo nič dobrega pričakovati

v političnem oziru in da je pač čudne pojme o politiki moral imeti tisti, ki je trdil, da državni zbor spridi, kar deželni zbori dobrega storili v narodnem oziru. O kranjskem bi seveda bil mogel to ali ono povedati, o goriskem morda še tudi kako drobtinico, ali potem bi pa bil z naštevanjem pač pri kraju in bi bil spoznal, da se je zmotil, ko je rabil množino, ko bi mu bila dvojina čez mero zadostovala. Vsako razširjenje deželne avtonomije bi bilo Slovencem le v škodo. Reči moramo, da smo se čudili, ko je v kranjskem deželnem zboru neki slovenski poslanec pri priliki se posebno potegoval za deželno avtonomijo in mu je njegov ožji somišlenik pritrjeval. Drugače nismo stvari mogli tolmačiti, da je tisti poslanec jako marljivo prečital kak letnik kacega konservativnega lista sedmega desetletja, ko smo še Slovenci zares bili in tudi lahko bili deželni avtonomisti in je potem ne oziroma se na vse poznejše dogodke, katerim menda zaradi preobilnih drugih poslov ni mogel pazljivo slediti, politične razmere si vse drugače predstavljal, nego so v resnici. Vsaj vemo, da neki politik ono stran Karavank še dandanes ne more se odreči misli ob obnovljenji „Ilirije,“ o katerem je tako lepo čital v nemškem listu, katerega je izdajal pokojni velezaslužni Einspieler. Seveda v mladih letih se komu take stvari globokeje vtišnejo v dušo in se jih tudi pozneje tako lahko ne otrese, da si ga potem mlajše pokolenje še prav razumeti ne more.

Že pokojni Razlag je bil spoznal, da preobširna deželna avtonomija ni posobno ugodna za Slovence in jo je večkrat pobijal. Seveda tedaj mnogi niso razumeli tega moža, ki je izmej Slovencev skoro najdalje gledal v prihodnjost, ki je že spoznal v začetku osmega desetletja, da Slovencem še ne bodo pečene piške v usta letele, ako pade liberalna vlada in da se z glavo ne da prodreti skozi zid. Le škoda, da so ga sovrstniki premalo razumeli in so baš njegovi ožji somišlenjeniki obsojali njegovo v marsikakem oziru zmerno postopanje in zmatrali za svojo glavno nalogo le zabavljanje proti duhovščini in starokopitnežem, ravno tako kakor še sedaj nekaterniki pri nas.

LISTEK.

Slovensko gledališče.

Pred kratkim smo čitali v „Slovencu“ obširno in rezko pisano kritiko o igri „Materin blagoslov“. Verujemo sicer, da je imel „Slovenčev“ listkar, piščo to kritiko, blag namen, a ker se nam vidi kritika njegova krivična in tudi neupravičena, skušali bodemo to stvar oziroma glavna očitanja gosp. kritika, ki so vzbudila nekoliko prav nepotrebne brupa, na kratko pojasnit.

Gosp. kritik priznava sam, da ni poseben prijatelj gledališča; tudi on sudi, da je dopustno predstavljati kvečjemu Kristusovo trpljenje, kajti navzle se je tistega krivega, baš mej njegovimi stanovskimi tovariši razširjenega nauka, da je moderno gledališče sploh kvarno in škodljivo morali. Ta nazor je bržkone tudi uzrok, da v „Slovenčevi“ kritiki ni najti iskre ljubezni za stvar, kar vzbuja v nas sum, da je hotel g. pisatelj kritike kompromitovati naše „Dramatično društvo“.

„Slovenčeva“ kritika dá se razkrojiti na dva dela. Prvi del posvečen je sploh modernemu rea-

lizmu, ki se vidi g kritiku kot nekaka degeneracija umetnosti, drugi del pa se bavi z igro samo.

Tendenca „Slovenčeve“ kritike je pa ta, da skuša g. pisatelj dokazati, kaj je realizem sam po sebi nemoralen in da je tudi igra „Materin blagoslov“ nemoralna in nravnosti nevarna. Odgovarjali bodemo po vrsti in stvarno.

S „Slovenčevim“ g. kritikom se glede realizma v obče ne bodo prepirali, zakaj prepričani smo, da ne bode popustili, makari mu navedemo še toliko in še tako tehnih razlogov zanj. Vidi se nam pa, da g. kritik o realizmu niti jasnegata pojma nima, ali ga pa imeti neče. Po njegovi sodbi je realist vsak pisatelj, ki popisuje ljudi in življenje tako, kakor je v resnici, ker pa sedanjega rodu življenje ni baš posebno delikatno, zdi se mu, da je tisti pisatelj največji realist, kdor popisuje najprišnje gnušno stran sodobnega življenja. Ta konkluzija je povsem kriva, ali g. pisatelj „Slov.“ kritike se je drži trdovratno. To nam dokazuje okolščina, da je gosp. kritik spravil z realizmom v zvezo izrodke naturalističnih pisateljev, poimenoma igre, katere so se predstavljale v Parizu na „Théâtre Réaliste.“ To gledališče osnovalo je neki 22letni izprijeni glumač Chirac z gol iz spekulacije na

slabe instinkte tiste vrste ljudij, za katere imajo v Parizu vukupno ime „demi-monde“. Igre, katere so se predstavljale na tem gledališči, „La Prostituée“, „Le Gueux“, „L’Avortement,“ bile so res take, da so „gnale kri v lice celo naturalistom z najdebelejšo kožo in kosmatimi ušesi,“ in slaven realist, Goncourt, nazval jih je „les pures cochoneries“, ali te igre so ostudni izrodki, kateri niso z realizmom v nikaki zvezi. Ali hočete pometati s Chiracom v jeden koš tudi Balzaca, Flauberta, Zolo, Daudeta, Ibsena, Turgenjeva, Dostoevskega, Tolstoja, Vergo, Aškerca itd.?

Mej realisti treba je strogo ločiti dve šoli: dekadente — („Slovenčev“ g. kritik bi rekpel pornografe, ali pa bi se morda še jasneje izrazil) — blazirance pokvarjenih živcev, ljudi fiu de siècle, ne pripoznavajoče nikakih idealov, — in pa socijalne reformatörje, prvorolice novi dobi, mlade, krepke sinove XX stoletja, može, ki imajo zopet ideale in zaupanje v bodočnost človeštva. Jedino ti so pravi realisti.

Moderne ideje o življenji in o svetu so se rodile iz sodobnih razmer in se vsled tega razlikujejo bistveno od tistih, ki so bile nekoč v veljavni. Jeli so te ideje prave ali ne, tega ne bodoemo tu

Ravno to, da smo se Slovani avstrijski preveč zaverovali v deželno avtonomijo, je že bilo nam v škodo. Ker žal Poljaki in Čehi ne marajo popustiti svojih teženj po razširjenju deželne avtonomije, zato tudi še dosedaj nismo prišli do tega, da bi se bil sklenil kak izvršilen zakon k čl. XIX. osnovnih zakov. Stvar je prišla že v državnem zboru na vrsto in sicer vsled nekih predlogov z leve strani. Ker je zbor imel konservativno večino, bil bi lahko sklenil tak zakon, kajti zanj ni treba dvetretjinske večine. Ali češki in poljski poslanci so se temu uprli, češ, da stvar spada pred deželne zbole in v tem zmislu stavili svoj predlog. Nazadnje so pali vsi predlogi, in mi Slovenci moramo še posebno veseli biti, da je pal predlog, za katerega so bili Čehi in Poljaki. Kakšna bi bila narodna ravnopravnost, ko bi jo nam rezali gospodje v Gradci in Celovci, si lahko mislimo. Vidno je pa, da niso le grof Taaffe in pa levičarji krivi, da se za nas Slovane ne izvaja še narodna ednakopravnost, temveč v veliki meri slovanska nesloga in pa poganjanje za nesrečno deželno avtonomijo, kakor bi od nje bila zavisna vsa blaginja avstrijskih Slovanov.

Dobro je le, da nemški liberalci sami se dozdaj še niso odrekli od svojih centralističnih načel. Ko bi naši nasprotniki spoznali, kako ugodna je zanje deželna avtonomija, gotovo bi vse žile napeli, da se vsa važnejša vprašanja preneso v deželne zbole. To spoznanje pa že prihaja, samo da kar čez noč se ne morejo preleviti v avtonomiste. Starejši se posebno nečejo odreči od svojih prejšnjih načel, češ, da bi se jim ne očitala nedoslednost. Ti starejši može bodo polagoma zginili s pozorišča, mlajši bodo pa potem lahko popustili centralistično stališče in se postavili na čisto nemškonarodno. Vpliven liberalen poslanec iz zelene Štajerske je že pri neki priliki v državnem zboru svojim somišljencem pojasnjeval, da bi bilo želeti povekšanja deželne avtonomije. Da pa nemško-liberalna stranka spoznava, kake važnosti utegnejo zanje še biti deželni zbole, pokazalo se je že letos. Ko je vlada sklenila, da deželnih zbole ne skliče v decembri, in priporočala, da naj se kar pobirajo dalje dosevanje deželne priklade, oglasili so se posebno liberalni deželni odbori, da se deželni zastopi skličejo vsaj toliko, da dovolijo provizorične budžete, dočim so konservativni bili zadovoljni z vladnim nasvetom. Liberalci s tem nikakor niso hoteli le nagajati vladu, ker se baš sedaj poganjajo za njeno naklonjenost, njim je bilo le zato, da ohranijo veljavno deželne zbole, ki utegnejo v kratkem postati kaj ugoduo orodje za ponemčenje Slovanov.

Zaradi tega pa ne moremo biti posebno veseli, da se v deželnih zbole vlečejo na dan visoka politična uprašanja. S tem se le kaže Nemcem pot, kako da nas ugonobijo. Ako kakega poslanca le mikajo politične debate in se čuti sposobnega za visoko politiko, naj se da voliti v državni zbor, tam bode s svojimi znanostimi lahko koristil našemu narodu. Saj se je lani pri državnozborskih volitvah le predobro videlo, da nam gre hudo za dobre državnozborske kandidate.

S tem seveda še ni rečeno, da bi deželni zbor kranjski ne smel nobene ziniti o političnih vprašanjih. V tacih vprašanjih, katere brez dvombe spadajo v deželni zbor, katere tudi naši nasprotniki

razpravljali. Realizem je zagovornik teh idej, in kakor je vsled teh idej postala vsebina literarnim proizvodom vsa druga, kakor je bila nekdaj, tako se je tudi izpremenila književna tehnika. Realizem nima samo namena zabavati občinstvo, njega smoter je vzvišen in plemenit, a da ga doseže, nato se je povrnil k izvoru vsega, kar eksistuje, k prirodi; jedino vodilno načelo mu je resnica.

Tista stranka, kateri je prištevati tudi "Slovenčevega" g. kritika, ne odobrava tega koprnenja po resnici, realizmu se pa upira zlasti še zato, ker zmatra realizem spolsko ljubezen za velevažen faktor v človeškem življenju in si vsled tega prisvaja pravico razpravljati o njem tako, kakor o kakem drugem na našo usodo uplivajočem faktorju. To je tudi povod očitanju, da nima realizem nikake etičke vrednosti, da demoralizuje ljudstvo in kar je še več takih prijateljskih očitanj. Z dokazi tega svojega očitanja še niso podprli, kajti faktum, da govore realisti o ljubezni bistveno drugače nego idealistički naši predniki, to še ni dokaz, da je realizem tudi nemoralen. Saj so tudi stari Grki govorili o ljubezni vse drugače, nego na pr. Umek

že sedaj obravnavajo v deželnih zbole, je dolžnost deželnega zpora naše kronovine, da povzdigne svoj glas in brani narodne pravice. Samo nikakor ne sme v tem oziru hoditi dalje, kakor hodijo deželni zbole, v katerih je nemška večina, ker mi Slovenci sedaj nimamo najmanjšega povoda, da bi se poganjali za razširjanje delokroga deželnih zbole.

Pravilo za nas mora biti, da se deželni zbole imajo pečati pred vsem z narodno-gospodarskimi vprašanji. Dosti obširen delokrog imajo še v tem oziru. Le koliko je še storiti na Kranjskem za povzdigo kmetijskega in obrtnega stanu. Od vseh strani se čujejo pritožbe, da propada kmetijski stan in gotovo je prva dolžnost deželne zastopa, da tukaj pomaga po svojih močeh. Narodno gospodarska vprašanja so gotovo tolke važnosti, kakor politična in noben poslanec se jih ne sme sramovati, četudi se z njimi tako lahko popularnosti ne pridobi nego s političnimi. Pravemu zastopniku naroda tudi ne more biti toliko na tem, da mu ploskajo poslušalci na galeriji, kakor na tem, da resnično koristi svojemu narodu. Narodno-gospodarska vprašanja so tudi v tesni zvezi z narodnimi, kajti narod, ki naširo gospodarski propade, se tudi ne bode izognili političnemu propadu. Zaradi tega pa danes izrekamo nado, da bodo naši zastopniki v deželneh zbole pred vsem vso svojo pozornost obračali našemu gospodarstvu in s čisto političnimi vprašanji se le toliko pečali, kolikor je neobhodno potrebno. Seveda, če bode tu ali tam zahtevala korist in čast našega naroda, da deželni poslanci povzdignejo besedo v kakem političnem vprašanju, bodo jim zato tudi mi hvaležni, če pokažejo odločnost in neustrašenost, ali vendar naj bodo v tacih vprašanjih previdni, da ne napravijo kacega nevarnega prejudica in če je le mogoče, naj se poprej o vsaki stvari skupno posvetujejo, da tudi starši in izkušenjši može lahko povedo svoje mnenje, da potem kdo ne stori kacega nepremišljenega kora ka. V politiki se vsaka nepremišljenost rada maščuje."

Da je rajnki Bleiweis prečital ta članek, ne vemo, kolikokrat bi se bil v grobu obrnil! Članek "Novic" obseza program, čisto nov program, s kojim naj bi se za vse večne čase pokopal federalizem v Avstriji. Kdor Slovencem kaj tacega piše, moral bi spodaj podpisati celo svoje ime, da bi svet vedel, je li pisal to star izkušen mož, kakor "Novice" pri koncu svojega članka navajajo, ali pa kdo izmej mlajšega zaroda, ki o politiki veliko ne ume. Mi za svojo stran prav resno protestujemo proti "novemu" programu naših "Novic" ter hočemo prihodnjič o tem še več pisati!

Najnovejši čin koroških mogotcev.

Iz Globasnice, 3. marca. [Izv. dop.]

Borba za slovensko šolo na Koroškem postaja čezdalje bolj neznotna, kar nasprotniki naši, na čelu jim c. kr. deželni šolski svet, nam nikakor nečejo priznati naših pravic, ko so tudi nam koroškim Slovencem zajamčene po členu 19. državnih osnovnih postav.

Mej prošnjiki za slovensko šolo nahajala se je tudi naša občina, kateri se je pridružil tudi krajni šolski svet. Človek bi mislil, da se tem dvem korporacijam ne bode nasprotovalo, ker se je v

ali Slomšek, in vendar zato ne bo nihče trdil, da so bili moralno sprijeni.

Kdor uvaži vso to stvar dobro in brez predsedkov, se lahko osvedoči, da ima moderni realizem jako odlično etičko tendenco, zakaj smoter mu je pokazati, kakor v zrcalu, vse strani življenja, z namenom odpraviti, kar je gnilega in spraviti v harmonijo našo javno — puhlo in neresnično, — ter našo zasebno moralno. In to je gotovo najbolj vzvišeni smoter, ki si ga sploh kdo želeti more, ki se pa da le doseči, ako govoriti pisatelj odkrito in resnično. Z lepodonečimi ali praznimi frazami ni moči pomagati. Da je pisatelju časih govoriti o stvareh, o katerih dandanes sodimo, da so "kobile", kdo je temu krib? Življenje našega versko-naravnega vzgojenega rodu ni baš uzorno, a realist mora ustvariti pristno sliko tega življenja, ako hoče svoj namen doseči. Zato pa še nikakor ni nemoralen, obratno, usiljuje se nam uprašanje: Ali ni njega literarna resnicoljubnost uprav junaška? Fini Grki šteli so mej junaška dela Herkula tudi očiščenje Avgijevega hleva. Klasično to delo se je moralno zgoditi, naj so tudi voli tulili na vso moč. Oče bogov pa je zato poklical Herkula mej svojce!

prejšnjem času navadno povdarjal, da se na prošnje starišev ali posameznih posestnikov ne more ozirjemati in so v to kompetentne jedno le občine in krajni šolski sveti.

Pri nas smo se teden ravnali po tem nasvetu, v resnici pa smo prejeli dn. 27. februarja naslednji odlok, ki nas ni malo presenetil, in slike:

Z. 390/B. Sch. R.

An den Ortsschulrat

in Globasitz.

Der hohe k. k. Landesschulrat findet mit Erlass vom 13. Februar I. J., Z. 399, der mit dem h. ä. Berichte vom 26. Dezember 1891, Z. 1881, vorgelegen, an das hohe k. k. Unterrichtsministerium gerichtet und von Hochdemselben dem hohen k. k. Landesschulrathe zur competenzmässigen Entscheidung zugefertigten Petition der Mehrheit des Ortsschulrates und der Gemeindevertretung um ausschliessliche Einführung der slovenischen Unterichtssprache an der dortigen Volksschule, resp. Umwandlung der ultraquistischen (?) Schule in eine slovenische, keine Folge zu geben, weil der zweite schulerhaltende Faktor, der hohe kärntnerische Landesausschuss (!!) in Vertretung des Landes sich gegen Inhalt und Tendenz der Petition ausgesprochen hat.

Hievon wird der Ortsschulrat unter Offenlassung des Recurses, welcher hieramts binnen 14 Tagen, vom Tage der Zustellung an gerechitet, an das hohe k. k. Unterrichtsministerium einzubringen ist, verständiget.

K. k. Bezirksschulrat Völkermarkt
am 21. Februar 1892.

Der Vorsitzende:
Webenau m. p.

Jednak odlok je prišel tudi na naše občinsko predstojništvo.

(Tu je bilo zaplenjenih pet najst vrst).

Ker bodo brez dvojbe jednak odlok doble tudi vse druge občine in krajni šolski sveti, ki so prosili za slovensko šolo, treba jim je bilo dati nemudoma potreben pouk, da bodo vedeli, kako jim je v tej zadevi postopati, kadar jim dojde ta fanozni odlok v roke. Vse to pa je ukrenil s čudočito hitrostjo slavni odbor našega slovenskega katoličko-političnega in gospodarskega društva v Celovcu, kateremu bodi na tem mestu izrečena naša najprisrješnja zahvala.

Mi pa se sedaj šele nahajamo na pravem potu. Odnehalo ne bodoemo niti za las in skrbeti hočemo z vsemi postavnimi sredstvi za to, da se tudi nam Slovencem na Koroškem priznajo zakonite pravice. Ker se nam pa iz Celovca ni nadejati pravičnosti, stopati hočemo dalje! Trkali bodoemo toliko časa, da se nam bode odprlo, in delali vedno in povsod neustrašeno na to, da ne postanemo podlaga tujčevi peti. Pravica mora zmagati! Udal se pa ne bodoemo!

Dalje v prilogi.

Toliko o moralni vrednosti realizma sploh; sedaj pa še nekaj besed o baje nemoralni tendenci igre "Materin blagoslov", katera se je že večkrat predstavljala na našem odru, ne da bi se bil kdo oglasil proti njej.

"Materin blagoslov" je igra, v kateri je vsak prizor proračunjen kolikor toliko na unanji efekt, in zato nima nikake literarne vrednosti. Nemci imajo za take igre kaj prikladno ime, zovejo jih "Rührstück". Pisatelj nam je hotel pokazati, kakim nevarnostim je bila krepostna deklica izpostavljena za časa Ludovika XIV. — samo tedaj? — in kako premaga zvesta ljubezen vse ovire in uteče srečno vsem hudobnim nakanom. Nedolžna Marija je uzor krepostne deklice, komandér Boitfleuri pa pravi tip izpridenega lahkoživeca, kakeršni so trumoma trgal podplate po kraljevskega dvorca parketih. — Ta igra je tako fantastična in nič kaj prida, "zverižena" je siloma, najmanj pa je realistična, akopram je pisatelj skušal tu in tam pokazati človeške narave tako, kakor je v resnici. To, kar nam je pokazal pisatelj, se je sicer morda res kdaj zgodi kje, ali tako, kakor gledamo to na odru, vidi se vsakomur mej nami neverjetno. Kar pa ni verjetno, tudi ni

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 7. marca.

Štajerski deželni agrarni svet.

Deželni odbor izgotovil je ves načrt za deželni agrarni svet. Po prvotnem načrtu mogli so imeti štajerski Slovenci večino v tistih podružnicah, kjer je prebivalstvo večinoma slovensko, a Nemci in nemčurji upirali so se tej nameri tako silovito, da je dež. odbor ukrenil spremeniti dotedne določbe. Nemci še zdaj niso zadovoljni in pričakovati je, da se bodo v dež. zboru unele hude debate.

Češki deželni zbor.

Dne 3. marca začel je tudi deželni zbor češki svoje zasedanje. Deželni maršal pozdravil je poslance kakor navadno; politične primesi ni bilo v njega govoru. „Politika“, piše o dež. zboru pravi, da vzbuja to zasedanje večjo pozornost nego celo tisto, kjer po sklepku punktacij. Tudi boj bode dosti hujši, ako bi po vlasti razpustila deželni zbor, popolnila bi sama spravo, in sicer za vedno. — „Hlas Naroda“ prorokuje, da se bo v kratkem pokazalo, da mej češkimi strankami sploh nobene razlike več ni. Dal Bog, da se to obistini.

Malorusko gibanje.

Tekom lanskega leta prizadevali so si maloruski rodoljubi zjediniti vse frakcije v jedno jedino politično stranko. Vzlič požrtvovalnemu naporu mladomaloruske stranke se ta smoter še ni dosegel, kajti staromaloruska frakcija še ni storila ničesar, da ustreže splošni želji. Te dve predstavila se je metropolitu Sembratowču posebna deputacija, prošeč njegovega posredovanja, da se odpravi domači in narodu kvarni razpor. Metropolit je odgovoril, da bodo zastavili ves svoj upliv v to, da se zjednijo vse maloruske frakcije na podlagi l. 1890 formulovanega programa.

Italijani v Tirolih.

Kakor znano, ostavili so tudi italijanski poslanci tirolski deželni zbor samo zato, ker vlasti ni hotela ničesar slišati o administrativni delitvi dežele. Pri zadnjih volitvah voljeni so bili razen čtverih samo poslanci, ki zagovarjajo popolno abstinenco, a tudi tisti Štirje, katerim je do zmage pomogel škof Tridentski, pojdejo samo tedaj v Inomost, kadar bodo v razpravi verska uprašanja. Da ta abstinencia ni v korist tridentskemu delu Tirolov, je umevno, sosebno še zato, ker bi se imele graditi nekatere nove železnice, za koje so posamezne občine že veliko žrtvovale.

Baron Fejervary,

ogerski deželnobrambni minister, pozval je nekatere odlične svoje volilce k sebi ter jim izjavil, da iz političnih in strankarskih ozirov ne more prevzeti državnozborskega mandata. Skoro ob istem času sklenili so liberalni volilci v Pečuhu, da bodo kandidovali barona Fejervarya namestu ministra Barossa, ki se je odpovedal mandatu, ker je bil izvoljen na dveh krajih.

Vnanje države.

Grška kriza.

Gledé uzroka Delyannisovega prisiljenega odstopa se čujejo različni glasovi. Kralj je baje izrekel, da Delyannis težavnega financijskega položaja Grške ni umel, kar je pokazal s svojim odporom proti monopolizovanju tobaka. — Z druge strani se zopet čuje, da so Delyannisa uničile angleške spletke, ker je bil Franciji in Rusiji preveč naklonjen, dočim pripovedujejo dansi listi, da je kralj odpustil Delyannisa zato, ker je ta kot vojni minister postopal s kraljevčem tako, kajti z drugimi oficirji, ne pa, kajti z dedičem krone. Vsakako pa to ne bo brez čutnih posledic in je kriza skoro neizogibna.

realistično. Jedini komandér Boisfleuri je človek; sicer grd, ostuden človek, ki išče zadostila slabim in gnusnim svojim instinktom, človek, kateremu ni nič sveto, ali vendarle človek, kakeršni so res živelji in kakeršni živé še dandanes. „Slovenčev“ g. kritik priznava sam, da je imel pisatelj pravico predstaviti nam takega ubada, samo dve stvari sta vzbudili njega moralni gnev, kateremu je dal primernega duška.

G. kritiku ni všeč govorjenje komandérjevo v tistem prizoru tretjega dejanja, ko leži Marija v nevesti. To očitanje je skoro smešno in zato ne bomo nanj odgovarjali; kdor ima „Talijo“ pri rokah, naj prečita dotični prizor, osvedočil se bo, da govor Boisfleuri tako, kajti bi v taki situaciji mogel govoriti vsak človek, kateremu je kaka mlača deklica razvuela živce; nespodobnega pa ni v teh besedah nič.

G. kritik sodi nadalje — in to je jedro njegovega poročila — da je nemoralen tisti prizor tretjega dejanja, v katerem skuša komandér Boisfleuri osvojiti si siloma nedolžno Marijo, a svoj nazor, da je nemoralna tendenca igre sploh, podpira s tem, da ne zadene komandérja nikaka kazen.

Italijansko ministerstvo.

Pred kratkim raznesla se je vest, da se bodo v italijanskem ministerstvu vršile važne premembe. Ta vest za sedaj še ni resnična, obistiniti pa se utegne pozneje. Vlada predložila bo sedaj zbornici jako važno predlogo glede železnic, in se nadeja ugodne rešitve te stvari, vzlid temu, da bo odpor proti tej predlogi zelo močan, kajti ta zakon oškodil bi nekatere postranske interesente prav izdatno. — Čim bode ta predloga dogdana, ostavili bodo ministerstva sedeže Luzzatti, Bianca in Villari, ostal pa bode Rudini, ker ga ni nadomestiti, zakaj jedina za to sposobna moža, Crispi in Zauardelli, sta politično preveč kompromitirana.

Novo francosko ministerstvo.

Javno mnenje se glede nepričakovane odstranitve Constanca še vedno ni pomirilo in tudi časopisi razpravljajo to stvar še vedno zelo obširno. Nekateri listi, ki so s Constancom v ozki zvezi, javljajo, da je „nenadomestni vojni minister Freycinet“ zakrivil, da je v vojaških skladisčih segnilo 800 tisoč parov čevljev. Neki drugi list javlja: Freycinet je obljudil Rochefortu, da bo odstranil Constanca, ako ga pusti Rochefort pri miru. Pri tem dogovoru posredoval je neki neaktivni državnik. Odkar je bila aféra Turpin-Tripont, pustil je Rocheforte Freycineta res pri miru, in zato je zabeležena vest tudi verojetna.

Dopisi.

Iz Dola pri Ljubljani 4. marca. [Izv. dop.] Dolgo že nismo sporočili javnosti ničesar o gibanju našega bralnega društva. Boječ se, da nas prištejete preminolim, pojasnejo naj Vam te vrste, da društvo naše še živi in deluje, kakor prej. Napreduje?... Da ne nastopi poti k večnemu počitku, nam je porok vrli mož, vzgledni narodnjak, kateri nam načeluje ves čas drušvenega obstanka z železno vstrajnostjo in z mirnim, razsodnim delovanjem. Hoteč mu pokazati svojo udanost in priznanje, volili smo ga vnuč ob novem letu jednoglasno predsednikom.

Cutili pa smo tudi potrebo prijateljskega sejstanka, da se tem tesneje zvežemo in oklenemo društva. Naše društvo je priredilo 28. februarja t. l. veselico v Dolu v zasobnih prostorih g. Pevca, na kateri prijaznosti se omenjenemu gospodu srčno zahvaljuje naše društvo. Po točnem nagovoru predsednikovem došlim gostom, pričela se je prostovoljna dražba dobitkov. Igra je bila dokaj šaljiva in zabavna, dočim so bili dobitki zares lepi in praktični. Dobitčka ni imelo društvo, razven nekaj malega, ker se je stvar tako upeljala, da bi se troški pokrili.

Iz srca smo obžalovali, da je gg. pevce in društvenike iz D. M. v Polji najbrže zadržalo slabo vreme, da se neso udeležili. Tu še ni bilo mogoče organizovati lastnega pevskega zabora, ker še ni vse tako, kakor bi moral biti. Vendar pa ne bodoemo obešali vsega na veliki zvon, pozabiti hočemo v korist društva, preteklo in vse častne (?) prijimke, dokler bode le mogoče. Veselo pa je za naše društvo, da se tudi gg. Neslovenci v naši okolici radostno odzivljajo vsakemu povabilu iz spoštovanja do naše narodne stvari. Takih značajnih poštenjakov želimo tudi Ljubljancam!

Občinska seja je jednoglasno sklenila, osnovati požarno brambo. Bog nam daj podvzetnih in delavnih mož, da se prekoristna ideja vresniči.

Iz Zagorja ob Savi 2. marca [Izv. dop.] Veselico, katero je priredil naš „Sokol“ dne 28.

Po našem mnenju je mogoče očitati, kaki igri nemoralno tendenco le tedaj, akospravlja na oder stvari, katerne niso niti psihološko niti logiško potrebne, tedaj, kadar jih spravlja na oder prav po nepotrebnem in zgolj iz veselja do njih „kočljivosti“ brez nobenega drugega povoda.

Ako merimo „Slovenčev“ kritiko po tem merilu, nam je priznati, da je zašel g. kritik na krivo pot. Pisatej igre „Materin blagoslov“, hoteč nam predstavljati izpridenega človeka, moral je to tudi faktično storiti, kajti da nam je o njega izprjenosti samo pripovedoval, bi ne bil nikogar prepričal, ker je zgolj pripovedovanje na odru niti zadostno, niti sploh umestno. Do kritičnega prizora ne vemo, kakšen je komandér dejanski, ne vemo, česa je prav za prav sposoben, kolika je njegova strast, tu še mu spoznamo glavo in srce, tu se prepričamo, da je res izpriden, da je „smrdljiv kozel“, kajti se je kaj dostojno izrazil „Slovenčev“ g. kritik. Ako bi bil pisatelj spravil kaj več na oder, moglo bi se mu reči, da je imel nemoralno nakano, a to, kar nam je predočil, je bilo potrebno

m. m., se sme po pravici imenovati najsijajnejšo do sedaj priejenih. Udeležba bila je tako mnogobrojna, da so bili vsi prostori hiše gosp. Medveda prenapolnjeni.

Počastili so nas odlični gostje iz Litije, Šmartina, Hrastnika, Trbovelj, sv. Gotharda, sv. Lambertia itd. Igra „Nemški ne znajo“, katero so dobro igrali: gospica Vekoslava Kodra in gg. Lozej, Kapler, Poljšak, Gela, Steiner, Drnovšek, (ki je posebno dobro rešil svojo nalogo.) Škerlovnik in Šlibtinger, se je občinstvu zelo dopadla. Videlo se je, da vse gre, treba je samo dobre volje in spretnega vodnika, kakoršen je ravno starosta gosp. Medved.

Petje je bilo izvrstno, pevke in pevci pokazali so lep napredok. Ko bi slišali to petje Sokolovi nasprotniki, (katerih je danes prav malo) sramovali bi se svojega početja in preverjeni smo, da bi bilo tudi njim tako petje bolj všeč, nego sedanje v cerkvi.

Ob 11. uri pričel se je ples, pri katerem je svirala 12 mož polka nadvojvode Leopolda št. 53. iz Zagreba, po katero so, ker je bila Ljubljanska že oddana, reditelji temu večeru brzjavili, a ker niso dobili precej odgovora, peljal se je trgovec g. Ivan Mišler prostovoljno na lastne stroške v Zagreb, kar je gotovo priznanja vredno in želeti bi bilo mnogo tacih mož!

Godba, na katero se je mlado in staro veselilo, igrala je izorno neutrudljivo, dokaz, da se je mladina sukala do 11. ure dopoludne, kar se malo kje pripeti.

Dame bile so v dražestnih toaletah, katere so si napravile za ta večer, ko je bilo ob jednem tudi slavnostno otvorjenje dvorane staroste gospoda Medveda, katero je prav ukusno okitil gospod Julij Ivanetič.

Kakor vselej, je tudi takrat gospa Medvedova skrbela za izvrstno postrežbo in gotovo vsacega zadowolila. Z jedno besedo, bila je ta veselica, kakor že rečeno, sijajna in zapustilo jo je vse radostnega srca. „Sokol“ si sme zapisati ta večer z zlatimi črkami v svojo kroniko, kajti ostal bode vsem udeležencem nepozabeni.

Iz Vinice 4. marca. [Izv. dop.] Dne 21. februarja priredila je bila naša Čitalnica predpustno veselico. Veselica je bila sijajna, bodisi glede usporeda ali pa obile udeležbe domaćih in hrvatskih gostov.

Najprvo nastopili so čitalniški pevci ter zapeli pod vodstvom g. nadučitelja F. Lovšina tri pesmi. Pevci pokazali so, da je tudi Belokranjec zmožen petja in da so naši fantje nadarjeni pevci. Glede na kratki čas njih vežbanja smelo trdim, da so prav ubrano zapeli. Le tako naprej!

G. Josip Malešič (Zadolčan) deklamaval je pesen „Novi Svetnik“ po Gorazdu povoljno in upamo, da postane naši Čitalnici dobra moč glede deklamovanja in iger.

K sijajnosti veselice pa so posebno pripomogli č. gospod B. z gospo Bučarjevo in gospodično Jersinovčevu z igranjem na gosli in kitari. Klasična skladba: „Sladki spomini“ od g. B., kakor tudi „Fantazija“ je občinstvu popolnoma ugajala in je le-to izražalo prav živahno svojo zadovoljnost.

Razun domaćih gostov prišlo je tudi več drugih gostov iz Črnomlja in posebno mnogo s Hrvatskega. Bratje Hrvatje so, kakor vedno, tako tudi

za karakterizacijo delujočih oseb in torej tudi upravičeno.

Kako zastarele nazore ima „Slov.“ g. kritik o dramatičnih delih sploh, svedoči tudi očitanje njegevo, da ne zadene komandérja nikaka kazen. Artur bi bil sicer labko v dvoboju ubil komandérja, ali potrebno to ni, saj nima dramatsko delo namena pokazati, da se dobra in slaba dela plačujejo časih tudi že na tem svetu.

Pohujšljivega ni torej — ako sodimo pravljeno — v igri „Materin blagoslov“ kar nič, kajti tisti prizor, ob katerem se je spodikal „Slovenčev“ gosp. kritik, je dramatično potreben in psihološko upravičen, sicer pa tudi ne takšen, da bi mogel koga pokvariti. Občinstvo tudi ni ploskalo zato, ker je ta prizor baje pikanten, ampak zato, ker je Artur nastopil o pravem času in rešil Marijo; to ploskanje je bilo izraz etičnega zadoščenja in zajedno dokaz, da se ni nikje moralno pohabil vsled predidočega prizora. Sicer pa velja tudi o takih prizorih to isto, kar trdi g. kritik o golih kipih na novem Ljubljanskem gledališču, da naje namreč ondu le slab a narav pa šo za oči. Fiat applicatio!

M.

Malovrh

pri tej veselici pokazali, da jim ni le na jeziku sloga in bratska ljubezen do nas, ampak da jim živi tudi v srci.

Po dokončanem vsporedu smo z govorji in napitnicami dajali duška svojim čustvom, vspodbujali se na delo in krepili bratsko slogo, dokler ni mestna godba, katera pod svojim novim kapelsnikom lepo napreduje, zaigrala prvi valček in pozvala plesalke in plesalce na ples. Lahkib nog vrtilo se je veselo občinstvo po okrašeni dvorani skoraj do ranega jutra.

Žar jutranje zore nas je razdržil in „rokaje se“ želeti smo si: da se v kratkem zopet sestanemo na čitalniški zabavi.

Iz Jesenic 4. marca. [Izv. dop.] Blagodejno uplivajo dandanes razna društva po naši mili domovini, ker budijo narodno zavest. Vsako društvo izven mest širi tudi neposredno omiko mej prostim ljudstvom. Sme se reči, da so društva šole za odrasle. Želeti je, da se prav mnogo društev osnuje zlasti po naših mejanih krajinah. V zadnjih letih ustanovlja se prav mnogo ognjegasnih društev, kar je vse hvale vredno. Tudi pri nas v radovljiskem okraju so vse požarne brambe iz najnovejše dobe. Letos pa tekmujemo „Dolinci“, kje bi se poprej ustavilo takšno društvo. Tako se je ustanovilo imenovan društvo na Dovjem, na Savi fužinsko in na Jesenicah jeseniško, kojega pravila so še pri vladni. Začasni odbor (gg. Hrovat, Korošec, Podpečnik, Repe, Treven, Schrey.) prireja veselice, ter skuša na ta način pridobiti si gmotnih pripomočkov. Prva veselica v jeseni dala je čistega dobička nekaj nad petdesetak, a zdaj druga pa blzo stotak. Vidi se iz tega, da je ljudstvo splošno uneto za dobrodelno stvar ter da ima razum za vseobčne koristi. — Da je pa gmotno stanje veselice tako dobro izpadlo, moram omeniti, da so tudi g. uradniki kranjske obrtne družbe pripomogli k sijajnemu uspehu. — Nekateri občani so bili v pričetku mnjenja, da ni potreba požarne brame tu, ker je že na Savi, toda zadnjič so se lahko prepričali pri požaru Žumrovega dimnika, da bi bilo lahko že pol Jesenic v ognji, predno bi prišla pomoč s Save. Bilo je pa ob 1. uri popoludan in je 10 minut bilo plat zvona, vendar se na Savo ni slišalo nič. Kaj pa bi bilo, ko bi se kaj tacega pripetilo po noči? Le pridno nadaljujmo pričeto delo in ne strašimo se troškov. Z druženimi močmi se vse doseže. Še nekaj tacih veselic kakor zadnjič, pa imamo denar za brizgalnico. Tudi se bode, vsaj upamo, s prošnjami pri raznih korportcijah kaj podpore dobilo, le ne obupati. Mej tem pa naj nas čuva in obvaruje nesreče sv. Florijan.

Hvalevredno je tudi omeniti, da so priredili tovarniški g. „verkmojstri“ veselico v turistnem hotelu, koje čisti dobiček je bil namenjen v res blag namen, revni šolski mladini jeseniški v podporo. Tudi tu je svirala tovarniška godba, gostov došlo je precejšnje število, tako, da so bili spodnji prostori popolnoma zasedeni. Čistega dobička je bilo nekaj nad štirideset goldinarjev, koji znesek se je oddal predsedniku krajnega šolskega sveta gosp. Klinarju. — Želeti je, da bi se kaj sličnega vsako leto priredilo, ker revčki so nekateri zlasti otroci udov in pa sirote. Vsaj ti nam bodo hvaležni. — Omenjati moram slednjič še bolj še veselice, rekel bi „elite bal“, kojo se je vršila pustni pondeljek v prostorih g. Schreya. Sobe za goste so bile res prav ukusno očiščane z raznimi zastavami in zelenjem. Povabilo odzvalo se je precejšnje število gospodov, kakor tudi dam. Počastili so veselico tudi nekateri gostje iz Radovljice, Leseč in iz Javornika. Gotovo bi bilo gostov še več došlo, ko bi bilo vreme nekoliko bolj ugodno. Terpsihoro častilo je nad dvajset parov. Vsak pa, kdor se je udeležil zadnje veselice, pritrdir mi bode, da se je družba, kolikor so pripuščale krajevne razmere, dobro zabavala in to je bil tudi namen.

Iz Črne na Koroškem, 6. marca. Ker smo tudi pri nas odposlali prošnjo za slovensko šolo, je to strašno razjezilo naše nemške sršene. Zato je zletel neki sršen v Celovec v „Freie Stimmen“ od 11. februarja in zopet v drugič v številko od 27. februarja ter mislil na ta način svoje strupeno želo v naše meso zasaditi. Pa prav nesramno je, da je rabil dopisnik same laži, na katere se nam skoro ne zdi vredno odgovarjati. Malovredni se zdijo dopisuju podpisi štirih rudokopov, akoravno so posestniki. Za tako stvar nimajo tako bolj revni naši Slovenci nič veljave, kadar se pa bliža volitev za deželni in državni zbor ali v občinski odbor, tedaj je pa vsa druga gloria. V takem času nem-

škutarjem nobena bajka ni presmrđljiva, da bi ne utaknil jeden ali drugi svoj nos v njo. In kako ponajni se tedaj; nobena stara baba jim ni preražtrgana, da bi jo ob času volitev ne obiskali, samo da bi le dosegli svoj zaželeni namen. Ko pa volitev mine, mine tudi ponajnajst in potem se nas izogibljejo, kolikor in kjer le morejo. Zato bodite Slovenci pametni ter odženite ob času volitev te nemčurje od sebe, češ, saj naša beseda ni nič vredna, ker smo samo knapi.

Nadalje trdi dopisnik tudi, da so bili podpisalci zapeljani, da niso vedeli, zakaj so se podpisali. Temu moramo odločno oporekat, ker to ni res; vsakemu se je prošnja prej prebrala, predno da jo je kdo podpisal. Trdi tudi, da je bilo pet podpisov ponarejenih, kar je grda laž. Res, da takrat pri preiskovanji štirje niso več vedeli, za koga se gre in kaj so podpisali, ker so že pozabili. Ali Jurij Kordež je že čez jedno uro prišel nazaj v občinski urad, ker je zvedel, da se tiče to izpravševanje prošnje za slovensko šolo, kar pa pri naših nemčurjih ni nič več veljalo. Drugi dan sta šla v urad zopet Martin Kovač in Janez Dlobst, da bi bila zadevo razjašnila in potrdila, da sta se res podpisala, ali tudi ta dva sta morala zapustiti občinsko hišo, ne da sta kaj opravila. Župan pa se je potem proti nekemu krčmarju izrazil, da zaradi teh ljudij ne bode protokola „ferderbal“. Iz navedenega častiti čitatelji lehko sami razsodijo, kako se pri nas na Koroškem postopa in s kakimi sredstvi se dela javno mnenje.

Zdaj, ko se za našo občino bližajo občinske volitve, želeti bi naši nemčurji, ker dobro vedo, da bodo sijajno podlegli, skleniti z nami kompromis, za katerega se v potu svojega obraza trudi tudi naš župnik Centrih kot slovenska izdajica. Ali ne bojte se! Mi smo svoje nasprotnike dobro sposnali in zdaj se bomo borili za svoje pravice, ker hočemo biti gospodarji na zemlji naših očetov, ne pa blapci privandranih tujcev. Da pa to dosežemo, delati hočemo z vsemi močmi na to, da bode Slovenc na svoji zemlji sam gospodar, ne pa podlaga tujcevi peti.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Sobotno številko našega lista zaplenilo je državno pravdništvo zaradi kratkega odstavka v članku „Najnovejši čin koroških mogotcev.“ Današnja številka ima prilog.

— (Deželni zbor kranjski.) Druga seja deželnega zбора bo jutri v torek ob 10. uri dopoludne.

— (Štajerski deželni zbor) imel je prvi dve seji. Izmej slovenskih poslancev voljeni so v odseke: v finančni odsek g. dr. J. Lipold, v peticjski odsek g. dr. Dečko, v deželno-kulturni odsek g. dr. Radey, v občinski odsek g. dr. Sernek, v železniški odsek g. M. Vošnjak. Bode li kak Slovenec dobil izpraznjeno mesto v deželnem odboru, budem videli. Pravico imajo pač do tega, a težko, da bi nemški liberalci se skazali pravične. Liberalci kandidujejo za to mesto dr. Reicherja, ki se je bajě že odpovedal državnoborskemu mandatu. Radovedni smo, kako se bodo pri tej priliki včeli naši ljubi zavezni, konservativni Nemci.

— (Koroški deželni zbor) imel je že dve seji, dne 3. in 4. t. m. Pri volitvah v odseke pokazali so zopet koroški Nemci svojo politično strast. Izmej dveh slovenskih poslancev volili so samo g. Murija v verifikacijski odsek, posl. Einspieler pa so zopet ostentativno prezrli. Najle postopajo nadalje tako nestrupo, to bode le oči odprlo koroškim Slovencem, česa se imajo nadejati od tacih zagrizenih nasprotnikov, ki ne spoštujejo niti najnavadnejša pravila politične dostojnosti.

— (Nj. V. cesarica Elizabeta) peljala se je včeraj zjutraj ob polu osmi uri v Miramarju in se mudila na tukajnjem kolodvoru 15 minut. V Miramarju ostane cesarica kakih osem dni. V nekaterih dneh odpelje se tudi Nj. V. cesar v Miramar.

— (Osobne vesti.) Iz Gradca se nam piše: Vlada je pozvala našega rojaka, g. Frana Hubada, profesorja na I. deželni gimnaziji v Gradcu, v ministerstvo za uk in bogočastje. Poziv velja provizorično na jedno leto. Prof. Hubad je že dobil od tukaj odpust ter se je danes odpelj na Dunaj.

— (Umrl je) v soboto zjutraj ob 3. uri po dolgi bolezni primarij deželne bolnice, ces. svetnik

dr. Fran Fuchs, v 70. letu svoje starosti. Pogreb je bil včeraj; udeležilo se ga je jako mnogo odličnega občinstva.

— (Gosp. dr. M. Hudnik) otvoril je v Ljubljani svojo odvetniško pisarnico. Novi advokat je znan kot spreten pravnik in odličen narodnjak. Gosp. dr. Hudnika pisarnica je v Gospodskih ulicah št. 19, kjer je bila nekoč pisarnica pokojnega dr. Zarinka, pri katerem je dr. Hudnik služboval nekaj let kot koncipijent.

— (Reorganizacija mestnih uradov.) Iz meščanskih krogov se nam piše: Kakor prava pravčata morska kača, ravno tako vleče se reorganizacija občinskih uradov! Od leta na leto se preklada in odlaša ta pereča zadeva, ali razum da tu ali tam kateri mestni odbornik pri seji kaj popraša, in še to „zavoljo lepšega“, ostane vse pri starem. Povsod se uradnikom zboljšajo plače — posebno sedaj, ko je vse tako dragi!! — le v mestni hiši se nič ne gane, tu ni nikogar, da bi imel le nekaj srca do uradnikov, kateri so — razun par novo nastavljenih — mej vsemi uradniki v Ljubljani najslabše plačani.

— (Dostavek uredništva.) Znano nam je iz zanesljivega vira, da se v finančnem odseku mestnega zboru vrši prav marljivo posvetovanja o reorganizaciji mestne blagajnice in mestnega knjigovodstva. Dotični načrt je že gotov in se bode v kratkem predložili mestnemu zboru. Ako ga mestni zbor osvoji, kar je v interesu uprave vsekakor želeti, potem ne bode nikakega zadržka več, da se ad hoc voljeni odsek ne zavzame za reorganizacijo tudi vseh ostalih magistratnih uradov. Potem takem smejo mestni uradniki pričakovati, da se ta zanje tako važna zadeva reši do konca tekočega leta.

— (Slovensko gledališče.) Kako v ceniti slovensko občinstvo velike zasluge kapelnika „Dramatičnega društva“ g. prof. Gerbiča, pokazalo je včeraj. Gledališče bilo je razprodano do zadnjega; prostora, benificijant pa je bil v sprejet z burnim ploskanjem. V imenu pevcev in pevk izročila je gospo. Nigrinova s kratkim nagovorom beneficijantu krasno lavorjevo liro z narodnimi traktovi nakičeno. Odlomke iz Verdijeve opere „Trovatore“ peli so g. Gerbičeva (Azucena), gdč. Daneševa (Leonora) in gosp. Bučar (Manrico) prav dobro. Reči moramo, da smo se malo bali čitajo, da se bode prvikrat na našem odru predstavljali scenično večji odlomek iz svetovnoznanje dramatične opere Verdijeve. Da je ta prvi poskus izpadel tako častno in dostenjno, za naše razmere smemo reči celo izborne za to gre prva zasluga neumorni delavnosti beneficijanta, potem pa našim pevskim močem. Gospo. Daneševa pela je posebno dobro veliko arijo pred jeto in ji je občinstvo prav zasluženo izražalo živahnno svoje odobrenje. Arija leži ji nekako posebno dobro v glasu. Ker spada „miserere“ mej najbolje točke Verdijeve opere, je naravno, da je tudi včeraj dosegel največji uspeh. Gospo. Bučar pel je svoj del za sceno tako dovršeno in z lepim fraziranjem, da je ganil vse poslušalce, g. Daneševa bila je izborna tudi v tej točki in zbor izvršil je svojo nalogu prav lepo, tako da je bil uspeh te brillante glasbene točke, ki je bila jako dobro študirana, prav povoljen. Scene in duet iz drugega akta izvršila sta g. Gerbičeva in g. Bučar prav dobro, akopram spada mej manj hvaležne, posebno prvi del. Tudi njima izražalo je občinstvo svojo zadovoljnost. Velika scena in tercet v jeji izvršila se je prav dobro. Gospo. Gerbičeva pela je prav ljubko pesmico „v naše gore“ in g. Bučar odlikoval se je s prav dovršeno „mezza voce“ v konečnem tercetu pa s precej ognjevitim izrazom proti g. Daneševi, ki je prav uspešno popolnjevala tercet. Z jedno besedo, prvi poskus izpadel je prav srečno in občinstvo bilo je prav zadovoljno. Strogi kritik bi pač morda omenil jedno ali drugo, ali za naše razmere moram reči, da je bil ta poskus prav srečen in časten in čestitamo gosp. beneficijantu na lepem uspehu prav iz srca. Občinstvo pokazalo je z burno svojo pohvalo, da je bilo izredno zadovoljno in želi, da se kmalu ponavljajo ta predstava. Tudi g. Gerbičeva in g. Daneševa dobili sta krasna šopka. Opereta „Mormarji na brod“, o kateri smo že govorili obširneje zadnjič, prestavljala se je prav gladko in živahnno v vseh točkah. — Bil je to za vse jako lep in zanimiv gledališki večer, kakor jih želimo še več. —i.

Dalje v prilogi.

— (Slovensko gledališče.) Kakor čujemo, bode dne 19. marca benefica opernega pevca g. Franca Bučarja. Ponavljala se bodo tisti dve dejanji iz „Trubadurja“, kateri smo sinčič občudovali, vrh tega se bode pa poto še jedno dejanje iz priljubljene opere „Les dragons de Villards“, znane tudi pod imenom „Puščavnikov zvonček.“

— (Deželna razstava kranjska.) Letos praznuje c. kr. kmetijska družba svojo 125letnico, drugo leto bode po sklepu občnega zbora osnova splošno deželno razstavo v Ljubljani. Centralni odsek družbe je naprosil deželnih odborov, da ga podpira pri izvrševanju tako važnega podjetja in voli dva člana v izvrševalni odbor. Deželni odbor, pozdravljač z veseljem sklep občnega zbora, je zagotovil svojo pripomoč in volil g. dr. J. Vošnjaka in dr. A. Schafferja kot člana imerovanega odseka.

— (Prepovedani lovski čas) za divjačino po zakonu za Kranjsko z dne 22. avg. 1889 je: Za jelene samce in damjake; koštute jelenov in damjakov, za njih jelenčke in košutice; divje kozle, divje koze, divje kozličke in divje kozice; srnjake, srne, srnjačke in srnice; poljske in planinske zajce. Za divje peteline, divje kokoši, ruševce in ruševke, fazane, gozdne, bele, planinske in poljske jerebice, prepelice in velike divje race.

— (Obrtniki,) ki so meseca svečana t. l. pričeli izvrševati v Ljubljani obrte: Anton Reisner, na Marije Terezije cesti št. 10, krojaški obrt; Franciška Bratuš, na Karlovske ceste št. 22 in Cecilijska Kadunc, v Franciškanski ulicah št. 6, mala kramaria; Karol Schaffelner, v Florijanskih ulicah št. 32, pilarski obrt; Ivana Keber, na Kongresnem trgu št. 16, kramaria z drobnim blagom; Fran in Ivan Peterca, na Dunajskih cestih št. 31, z deželnimi produkti.

— (Vreme.) Že tri dni imamo prav lepe sojnčne dneve, a upravo zimske, kajti ledena burja zmrazila je zrak tako, kakor da bi bili v Božiču, ne pa že na pragu spomlad. Čez dan pa je vendar solnce nekoliko otjalo ledeno odejo.

— (Dekliško šolo v Kranji,) ki ima zdaj samo dva razreda, namerava okrajni šolski svet kranjski razširiti v širirazredno. Deželni odbor pritrdir je temu predlogu, ker na vsem Gorenjskem ni razun samostanske šole v Loki nobene širirazredne dekliske šole in bi Kranjsko mesto vsaj nekoliko bilo odškodovano za veliko izgubo, ki jo trpi vseled odprave gimnazije.

— (Radovljško učiteljstvo) priredi koncert v soboto dne 12. marca 1892. I. s prijaznim sodelovanjem gospic Aleksandrine Loger-jeve, Celestine Roblek-ove in Minke Homann-ove v šolskem poslopji v Radovljici. Vspored: 1. Fr. pl. Suppé: Overtura k operi „Pique Dame“ za klavir (čveteroročno), gosi in violoncel. Igrajo gospici C. Roblekova in A. Logerjeva in gospoda H. Podkrajšek in J. Pianecki. 2. Joh. Brahms: Ogerski ples št. 6. Na klaviru čveteroročno svirata gospici M. Homannova in C. Roblekova. 3. Fr. S. Vilhar: „Mornar“, samospev, poje gospod J. Pianecki; na klaviru spremlja gospica A. Logerjeva. 4. Alexander Fesca: Trio za klavir, gosi in violoncel; igrajo gospica A. Logerjeva in gospoda H. Podkrajšek in J. Pianecki. 5. Fr. Chopin: Valse brillante (op. 34 št. 1). Na klaviru igra gospica C. Roblekova. 6. C. Kamerlander: „Der Musketier“, samospev, poje gospod J. Pianecki; na klaviru spremlja gospica A. Logerjeva. 7. Fr. Schubert: Marche Militaire za klavir (čveteroročno), gosi in violoncel. Svirajo gospici C. Roblekova in A. Logerjeva in gospoda H. Podkrajšek in J. Pianecki. Cena prostorom: Sedež 1. do 4. vrste 60 kr., sedež 5. do 8. vrste 40 kr. Ker je čisti dohodek namenjen ustanovitvi šolarske knjižnice, se preplačila hvaležno vsprijemajo. Začetek ob 8. uri večer.

— (Semenj.) Vsled odloka visoke deželne vlade za Kranjsko od 13. januaria 1892, št. 14370 ex 1891. se dovoljuje v Višnjigori na dan sv. Neže, t. j. 21. prosinca nov živinski semenj.

— (Iz Št. Petra na Notranjskem) se nam piše: Vrinila se je v letošnji praktiki za nas kako neprijetna pomota. Postavila nas je na Primorsko. Ako bereš semnje v praktiki, našel bodeš, da so vsi širji semnji v Št. Petru vpisani na Primorskem namesto na Notranjskem. Na ta pogreško opozorimo vse tiste, kateri se za semnje zanimajo ter prosimo, da bi tudi drugi časniki občinstvo na to pomoto opozoriti blagovoliji. Letos bode prvi samanji tukaj dne 17. marca. Nadejamo se, da se bode zadosti lepe živine prignalo, s katero

se Pivčanji zares ponašati zamorejo. Pričakujemo pa tudi, da bode železniški vlak primerno število živinskih kupcev pripeljal.

— (V Dobrlivesi, v Pliberku in Velikovcu na Koroškem) so nemškutari zelo poparjeni in nevoljni, ker imajo Slovenci sedaj dve občini v tem okraju popolnoma v svojih rokah. Tolažijo se s tem, da bode morda potem bolje, ko se preseli sedanji Štebenski velezaslužni g. župnik Gabron na svojo novo župnijo v Skočidol pri Bežljaku, ker ta mož stekel si je za probujo Slovencev v Podjunske dolini neizmernih zaslug in je našim nasprotnikom bud trn v peti. Pliberški agrarni komisar baron Myrbach je že skušal Globasnškega župana premotiti s tem, da mu je očital, da ni prav, ker so si oskrbeli novega tajnika in bodo pričeli slovensko uradovati, kajti na to tiščijo le duhovniki in nihče drugi. Globasnški župan se pa tega gospoda barona ni čisto nič ustrašil, nego mu je kratko odgovoril, „da nekdo mora začeti“. Glejte, pravi na to nemški uradnik, kateremu pa slovenski kruh jako dobro diši, „ko bi Vi nemški ne znali, bi ne mogli niti župan biti.“ „O prosim,“ odvrne župan, „pri županstvu je prvo, da je človek pošten in zanesljiv. Pri nas se ne upraša, je li zna kdo nemški ali ne. Prihodnjič je tudi lehko kdo izvoljen, ki ne zna nič nemški; glavna stvar je, da dobro in pošteno gospodari.“ Kakor vidite, se je priprast slovenski kmet dobro in s pravimi besedami odrezal oholemu „plemenitemu“ nemškemu mladeniču, baronu Myrbachu. Slava odločnemu slovenskemu županu! Le še večkrat tako in bolje se n-nm bode godilo!

— (Poštarska modrost.) „Slov. Gosp.“ pripoveduje nastopno dogodbico, ki bi bila prav smešna, če bi ne bila ob jednem jako čudeu in žalosten dokaz naših razmer: Od sv. Petra nižje Maribora se je dalo na pošto v Mariboru pismo „v Smolnik pri Rušah“. Na c. kr. pošti v Mariboru pa niso znali, kje da so Ruše, ampak so postali pismo na — Rusko in tako je hodilo pismo celih osem dni po svetu, dokler je prišlo v prave roke. V slabih treh urah pa pride človek od sv. Petra v Ruše. Kaj ne, da je c. kr. pošta v Mariboru naga? Take dogodbe neso redke, le malokdaj se prijavljajo. Zahtevati bi se pa vendar le moralno, da se take nerdenosti ne godé.

— (Tržaško podporno in bralno društvo,) ki je imelo svoj redni občni zbor včeraj, v nedeljo dne 6. marca popoludne ob 3. uri v društvenih prostorih, razposlalo je sedaj svoje letno poročilo. Do konca preteklega leta imelo je 137 bolnikov v podpori in izplačalo 1758 gld. 26 kr. podpore, 55 gld. 20 kr. bolničnice, 70 gld. 40 kr. porodnine, 55 gld. pogrebne, 289 gld. 92 kr. za zdravila in 245 gld. 79 kr. za zdravnike. Navzlic temu kaže bilanca 97 gld. 15 kr. prebitka, pri splošnem premoženji pa dobiček 80 gld. 46 kr. Članov je bilo 328, umrli so 3, izbrisalo se jih je 61, ostalo jih je torej koncem leta 264. Na novo pristopilo jih je 48, skupno število znaša zdaj torej 313. Odbor je imel 30 sej, občna zborna bila sta 2. Poprava pravil se je potrdila in uredile tednine in dnevnne podpore. Zdravniku g. dr. Turku izrekla se je zahvala za njegov desetletni trud v prid društva. Najelo se je novo lepše stanovanje. Bralni oddelki se je zopet oživil in šteje nad 30 članov. Društvena knjižnica šteje 300 zvezkov. Društveni veselični odsek podaril je društvu glasovir, vreden 130 gld., za kar se mu izreka najtoplejša zahvala. Veliki ples na korist društvene blagajnice je vrgel čistega prebitka 63 gld. 65 kr. Konečno izreka poročilo hvalo vsem osebam in časopisom, ki so podpirali društveno delovanje.

— (Žrtev ljubosumnosti.) Iz Kopra se nam piše: Na pustne nedelje večer se je v našem mestecu dogodilo nekaj povsem nenavadnega, kar je vzbudilo veliko senzacijo. Pravoslovec Ivan Calogiorio imel je s hčerjo nekega tukajšnjega kavarnarja, Marijo Tomažič, delj časa ljubezensko razmerje, katero ni ostalo brez vidnih nasledkov. Zadnje mesece zapazila je Marija Tomažič, da se je nje ljubovnik ogiba in to jo je zelo užalostilo, kajti slutila je, da jo misli Calogiorio ostaviti. Skušala je to in ono, da bi Calogiorio nase navezala, a ker se ji to ni posrečilo, začela je misliti na maščevanje. V nedeljo zvečer šel je Calogiorio na ples; na nekem samotnem kraju ustavila ga je Marija Tomažič in ga z britvijo ranila tako močno, da se je onesvestil. Ko je videla dekle, da se je zgrudil Calogiorio, nesla ga je sama, z izrednim

naporom vseh svojih močij, do bližnje lekarne. Rana Calogiorio je sicer težka, a ni nevarna. Dekle je bila po napadu kakor blazna; odvedli so jo v zapor.

— (Akad. društvo „Slovenija“) na Dunaju priredi dne 9. marca svojo sedmo redno zborovo sejo. Na dnevnem redu je: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Berilo: Radivoj Poznikov „Slavjanski almanah“ in ideja permanentne „Matice slovanske“, čita stud. iur. Vilko Maurer. 4. Slučajnosti. Začetek ob 1/2. uri na večer. Lokal: Kastners Restauration „zum Magistrat“ Lichtenfelsgasse št. 3. Slovanski gostje dobro došli.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 14. marca. Cesarica odpotovala za nekaj dni v Miramare.

Praga 4. marca. Člani češko-ameriškega šolskega društva pozvali so dr. Ed. Gregra v Ameriko, da tam predava o političnem stanju na Češkem.

Črnovci 4. marca. Priprave za nove volitve v deželni zbor se delajo prav živahno. Zvršiti se imajo do 11. aprila, da se še pred zasedanjem državnega zbora snide deželni zbor, potrdi volitve in voli deželni odbor.

Lvov 4. marca. Iz okraja Saybuškega se poroča, da je beda mej prebivalstvom jako velika. Še večja beda je v okraju Biala.

Beligrad 4. marca. V novi vojaški listi se kralja Milana ime ne nahaja več mej generali.

Sofija 4. marca. Vlada hoče zopet v Carigradu zahtevati, da se jej izroče nekateri izseljenci. Mej njimi je posebno neka ženska imenovana Filaretova, ki baje dela preglavico bolgarski vladi.

Peterburg 4. marca. Ministerski svet je sklenil zgraditi več novih strategičkih železnic v guberniji Volinjski in Podolski.

Carigrad 4. februarja. Patrijarh poslal je svojega glavnega tajnika Aleksandridesa v posebni misiji v Moskvo in Peterburg. Bržkone je ta misija v zvezi z uprašanjem o makedonskih škofih.

Darmstadt 5. marca. Nadvojvodo predvčeranjim zadel mrtvoud. Desna polovica telesa ohromela.

Carigrad 5. marca. Nelidov protestoval pri porti proti članku „Svobode“ o smrti Vuloviča, ker članek žali Rusijo in porto.

Praga 7. marca. Klub konservativnih velikih posestnikov sklenil je predvčeranjim izjavo, da se drži zavez, katere mu nalaga sprava, ker bi pa sedanji deželni zbor spravo gotovo odklonil in bi to bilo nevarno in za narodni mir škodljivo, smatra kot svojo patriotično dolžnost, da deluje na to, da se odgodijo v deželnem zboru razprave o spravnih predlogah.

Zagreb 7. marca. Pjevačko društvo „Kolo“ izabralo je u jučerašnjoj glavnoj skupštinji slavnoga skladatelja Franju Serafinu Vilhara svojim začasnim članom.

Razne vesti.

* (Novi krvnik.) Za mesto krvnika na Dunaju oglasilo se je 115 prošnjikov, kateri vsi so imeli prav dobra spričevala in potrdila svoje spremnosti. Imenovan je bil brat prejšnjega krvnika, Alojzij vitez Seyfried, ki je deloval doslej v Bosni.

* („Peljite me v mrtašnico“) rekel je te dni na Dunaji mlad, elegantno oblečen gospod fijakarju in sedel v voz. V tistem hipu, ko je voz dospel na določeno mesto, čul je fijakar streli; prisločil je nemudoma, a čudni pasažir je bil že mrtev.

* (Na vsem balkanskem polotoku) zapadel je zadnje dni visok sneg.

* (Smrtna kazen v Švici) se že 25 let ni izvršila. Te dni bil je usmrčen v Luzernu neki Italijan Ferdinando Gatti iz Monze v Italiji zaradi umora.

* (Škof mej razbojniki.) Te dni umrl je škof v Ajacciju na Korsiškem otoku. Nedavno zajeli so ga razbojniki blizu mesta Bavia ter ga odvedli v gozd, kjer je moral ostati celih osem dni. Mej tem spovedovali so se razbojuvki vsak dan, nekateri celo stopili v zakon in potem so izpustili škofa z vso častjo.

* (Priateli konjskega mesa) imeli so te dni v Parizu veliko pojedino, pri kateri se je zavžilo izključno meso konj, mul in oslov. Hvalila se je v naudušenih govorih dobrost tacega mesa, ki si ji pridobilo mnogo prijateljev, ker je po ceni. V Parizu je zdaj 194 konjskih klavnic, ki so v preteklem letu prodale meso 21.281 konj, 61 mul in 274 oslov.

* (Anarhisti v Barceloni) hoteli so počeli petarde v poslopje nemškega konzulata. Policija zaprla je štiri anarhistične.

* (Ponesrečil je) v San Remu bivši ruski vojni minister, general grof Wielhorsky. V hotelu Bellevue vozil se je v vzdigovalnem stroji v tretje nadstropje. Ko je hotel izstopiti, stopil je na nasprotno stran in padel v prazni prostor ter obležal takoj mrtev.

* (Velikanski strajk.) Kot protest sklenjenemu znižanju mezde v rudnikih Durhamskih na Angleškem bode po sklepu narodne rudarske zveze dne 12. t. m. na vsem Angleškem ustavilo 250.000 rudarjev delo. Dne 16. t. m. bode shod, ki bodo določili, kako dolgo naj traje ta velikanski strajk.

Listnica uredništva:

Gospodom dopisnikom iz Gorice in okolice: Dosi, ki se bavijo z urednikom „Nove Soče“, g. Gabrščekom, služijo nam v informaciji, a v listu jih ne bomo priobčevali. Zanašamo se namreč na to, da bodo rodujubje Goriški sami določili pravo tudi glede g. Gabrščeka.

Poslano.

Neustein-ove posladkorjene Elizabetne kričiste pile,

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano lahko čistilno, raztoplajoče sredstvo. — 1 škatljica ali 15 pil velja 15 kr., 1 zavoj = 120 pil 1 gld. a. v. — **Pred ponarejanjem se jako svari.** — Zahtevaj izrečeno Neustein-ove Elizabetne pile. — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rudeče tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo: lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Plankengasse. — V Ljubljani se dobivajo pri gosp. lekarji G. Piccoli-ji. (1—17)

„LJUBLJANSKI ZVON“

za vse leto 4 gld. 80 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četr leta 1 gld. 15 kr.

Zahvala.

Slavni odbor družbe sv. Mohorja je podaril knjižnici tukajšnje obrtno-nadiralne šole 49, g. dr. Fr. Zbašnik, c. kr. okrajni komisar v Kamniku, pa 26 knjig. Podpisane so darovateljema za ta dar najskrnejše zahvalujeta.

V Kamniku, dne 4. marca 1892.

Jos. Močnik,
načelnik obrt. šol. odboru.

Val. Burnik,
šolski voditelj.

Tuji:

5. marca.

Pri Malli: Hamerer, Tauhauser, Maikus, Polzer, Blumenkranz z Dunaja. — Padar iz Grada. — Resch iz Gorice. — Kuhn iz Celja. — Bretschneider, Gaidta iz Rudolfovega.

Pri Sloenu: Gellis, Tallian, Heilbronner, Henkel z Dunaja. — Stachler iz Trsta. — Schnabl iz Gorice. — Dr. Burger iz Kočevja.

Pri bavarskem dvoru: Schmidtberger z Dunaja.

Umrli so v Ljubljani:

1. marca: Viljem Pruckmayer, mizar, 44 let, Poljanski nasip št. 50, erysopelas. — Frančiška Sluga, delavčeva hči, Strelške ulice št. 11, jetika.

2. marca: Leopold Logar, delavskega nadzornika sin, 4 meseca, sv. Martina cesta št. 20, conodioses. — Amalija Friškova, delavčeva hči, 7 mesecov, Strelške ulice št. 11, jetika.

4. marca: Marija Bezljaj, mizarjeva žena, 70 let, Trnovske ulice št. 6, influenza. — Marija Mohorčič, delavčeva žena, 38 let, Kolodvorske ulice št. 16, jetika. — Uršula Cimerman, bajtarica, 51 let, Ilovca št. 41, pljučnica. — Karol Perušek, meščan, 82 let, Križevniške ulice št. 9, marasmus.

5. marca: Viktorija Derganc, brivčeva hči, 2½ leta, Gradišče št. 18, pljučnica. — Franc Južina, delavčev sin, 2 meseca, Poljanska cesta št. 51, jetika.

V deželnini bolnic:

29. februarja: Reza Primc, delavka, 24 let, febris septica.

1. marca: Janez Primožič, črevljar, 33 let, jetika.

4. marca: Meta Jelovšek, delavka, 41 let, jetika.

5. marca: Marija Slabajna, gostija, 80 let, emphysema pulm.

Loterijne srečke 5. marca.

V Trstu: 66, 72, 9, 53, 68.
V Lincu: 34, 3, 28, 72, 75.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
4. marca	7. zjutraj	781.8 mm.	-6°0°C	sl. vzh.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	780.8 mm.	-3°0°C	sl. jvz.	obl.	0.00 mm.
	9. zvečer	783.2 mm.	-7°8°C	sl. vzh.	d. jas.	0.00 mm.
5. marca	7. zjutraj	733.5 mm.	-11°0°C	sl. vzh.	d. jas.	0.00 mm.
	2. popol.	732.9 mm.	-1°0°C	sl. sev.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	734.4 mm.	-4°6°C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
6. marca	7. zjutraj	736.1 mm.	-9°2°C	brezv.	jasno	0.00 mm.
	2. popol.	735.7 mm.	-1°6°C	sl. vzh.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	735.8 mm.	-7°6°C	sl. vzh.	jasno	0.00 mm.

Srednja temperatura -5.6°, -5.5° in -6.1°, za 7.9°, 8.0° in 8.7° pod normalom.

Dunajska borza

dné 7. marca t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 94.50	gld. 94.30
Srebrna renta	" 94.05	" 93.90
Zlata renta	" 110.30	" 110.85
5%, marcna renta	" 102.80	" 102.85
Akcije narodne banke	" 1037.—	" 1033.—
Kreditne akcije	" 307.50	" 306.90
London	" 118.80	" 118.85
Srebro	" —	" —
Napol.	" 9.43	" 9.44 ^{1/2}
C. kr. cekini	" 5.58	" 5.59
Nemske marke	" 58.12 ^{1/2}	" 58.15

Podpisanci javljajo s potrtem srcem žalostno vest, da je v dan 4. marca t. l. ob 5. uri popoludne, po dolgi in mučni bolezni, previden s svetostajstvi za umirajoče, v 82. letu svoje starosti, umrl gospod

KAROL PERUŠEK

meščan Ljubljanski.

Pogreb drazega pokojnika bode v nedeljo dne 6. marca ob 5^{1/2}. uri popoludne iz hiše žlosti, Križanske ulice št. 9, na pokopališče pri sv. Krištofu, kjer se bode truplo v lastni grob položili.

Svete maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Pokojnik priporoča se v blag spomin.

V Ljubljani, dne 5. marca 1892.

Josipina Perušek, rojena Štampfelj, soprga. — Rajko Perušek, Vinko Perušek, sinova. — Lujiza Wagner, rojena Perušek, Kajetana Brichta, rojena Perušek, Pavla Perušek, Karla Bergmann, rojena Perušek, hčere. (225)

Bogu Vsemogočemu je dopalo, našo iskreno ljubljeno soprgo, oziroma mater, hčer in sestro, gospo

Josipino Dereani roj. Vehovec

po dolgi in mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, danes zjutraj ob 4/6. uri, v 21. letu svoje dôbe, k sebi v boljšo večnost poklicati.

Truplo prerane umrle bode v nedeljo, dne 6. t. m., dopoludne ob 9. uri na tukajšnje pokopališče k večnemu počitku prenešeno.

Svete maše zadušnice služile se bodo v mnogih cerkvah.

Nepozabljiva ranjka bodi priporočena v blag spomin in molitev. (233)

Zužemberk, dne 4. marca 1892.

Jakob Dereani, trgovec, soprog. — Radko in Tinko Dereani, sinova. — Josipina Vehovec, mati. — Ivana in Alojzij Vehovec, brata. — Ivana Kompr roj. Vehovec, sestra.

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja mej dolgo boleznijo našega preljudnjenega brata, oziroma svaka in strijca, gospoda

Frana Kunst-a

za častno spremstvo k zadnjemu počitku in za lepe vence izrekamo najsrcejšo svojo zahvalo, v prvi vrsti pa I. slovenskemu pevskemu društvu „Ljubljana“ za gulinjivo petje.

V Ljubljani, dne 5. marca 1892.

(234) Žalujoča rodbina.

Rodbina Peruškova.

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEV

GIESSHÜBLER

nejčistije lužne

KISELINE

poznale kas najbolje okrepljujoče pile,

i kas izkušen lik proti trajnem kačilju plečevino;

boludea bolesti grljana. I proti mohurnim kolici,

HINKE MATTONIJA

Karlovci vari i Widn.

Nujno se isče kuharica

10—12 gld. več je izvedeti v pisarnici Flux na Bregu št. 6.

Ces. kralj.

zaloga smodnika

(226—1)

Antonu Kravanji v Cerknici.

Koncipijenta

ali

spretnega solicitatorja

vsprejmam takoj pod ugodnimi pogoji.

Ivan Fischer,

(213—3) c. kr. notar v Gornjem gradu.

Preselitev urarskega obrta.

Usojam si tem potom naznani prečast, dnuhovčini in slav. občinstvu v mestu in na deželi, da imam svojo

urarsko obrt

od dne 1. t. m. nadalje nasproti frančiškanske cerkve

št. 2, v hiši lekarnarja gosp. Mayra.

Priporočam se slav. in čast. p. n. občinstvu za obila naročila raznovrstnih zlatih in srebrnih žepnih ur za gospode in gospe. V zalogi imam tudi raznovrstne stenske ure in budilnice.

Popravila izvršujejo se točno, dobro in po primerno nizki ceni.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Josip Černe,

(224)

5—10 goldinarjev

Rosa Fux, udova **Strzelba**, naznanja v svojem in v imenu svojih pasterk, **Ane** in **Friderike Fux**, prežalostno vest o smrti preljubljenega soproga oziroma očeta, blagorodnega gospoda.

dr. Frana Fuxa

cesarskega svetnika, c. kr. sanitetnega svetnik, primarija v deželni bolnici, dopisuječega člena c. kr. družbe zdravnikov na Dunaji itd.

kateri je danes v jutro ob 3. uri po dolgi in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umrajoče, v 70. letu dobe svoje mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega pokojnika se bo v nedeljo dne 6. marca ob 5. uri popoludne v hiši žalosti, na Reseljevi cesti št. 9. blagoslovilo in prepeljalo k sv. Krištofu ter položilo v obiteljsko rakev.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v različnih cerkvah.

V Ljubljani, dne 5. marca 1892.

(230)

Zahvala.

O prežalostni izgubi, katera nas je zadela s smrto preljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

D^R. FRANA FUXA

došlo nam je z mnogih strani takliko dokazov tolažilnega sočutja, da čutimo dolžnost izreči zanje najprisrčnejšo svojo zahvalo. Zlasti zahvalimo visoka deželnoknežja oblastva in velespoštovanem reprezentantu, visoki deželni odbor kranjski in velečastite gospode uradnike, slavno društvo zdravnikov za Kranjsko, katerega člani so došli skoro polnoštevilno, častiti gremij lekarjev ter mnoge druge zavode in institute; takisto zahvalimo tudi vse druge velečastite korporacije, društva in privatne osebe, vojaške in civilne, kateri so pokojniku olajšali zadnje dni z dokazi spoštovanja in simpatije ali kolegialnega prijateljstva, ki so njega krsto okitili z mnogimi krasnimi venci ter mu v toli velikem številu izkazali poslednjo čast spremljajoč ga k večnemu počitku. Vsem in vsakemu izrekamo, ker jih ni možno posebe navesti, tem potom najsrečnejšo svojo zahvalo za čast, izkazano dragemu pokojniku, in za tolažila, katera so došla nam.

V Ljubljani, dne 7. marca 1892.

Rodbina dr. Fux-ova.

(238)

Protin, revmatizem,

splošna oslabost živeev, nevralgija, ischias, nervozna oslabost želoden, glavobol, mrtnost, vrezzenost, bolečine v križu, hrbtna sušica, zapeček itd., proti vsem tem boleznim priporočajo prve medicinske avtoritete prekušeno (790—24)

c. kr. izklj. priv. galvano-električno

frotirno pripavo

katero lahko vsakdo sam uporablja.

Cena pripravi 12 gld. — Ilustr. brošure z navodilom in spričevali dobiti je zastonj od izumitelja:

Th. Biermanns-a
DUNAJ, I. Schulerstrasse 18.

Advokat DR. M. HUDNIK

usoja si naznaniti, da je otvoril svojo

advokatsko pisarnico

v Ljubljani, Gospodske ulice št. 19

kjer je bila poprej pisarnica umrlega g. dr. V. Zarnika.

Ponudba.

Kdor kupuje „palice“ za kolesa (tribe) vsake velikosti iz najboljšega zelenega gabra, ali nalake za preselce, ali kdor sploh kupi gabrov les na debelo, naj naroči pri Janezu Šustaršču iz Brezovice, pošta Borovnica. (227—1)

Prebavno vino	Najboljše sredstvo
Prebavno vino (Vinum digestivum Breymesser) iz knezoškofiske dvorne lekarne v Brixenu Mr. F. C. Breymesserja je najboljše in najsigurnejše sredstvo, da se hitro lečijo vsakovrstne motitve prebavljanja ali zapeka. Cena velike steklenice z navodilom za porabo 1 gld. Steklenica za poskušnjo stane 30 kr. Dobiva se v lekarini gosp. J. Svobode v Ljubljani. (595—21)	
za bolni želodec!	

V „Narodni Tiskarni“ se dobivajo: Dijaški koledar za leto 1891/92. Cena 80 kr., po pošti 85 kr.
Skladni koledar (Block) za leto 1892. Cena 50 kr., po pošti 60 kr.
Stenski koledar za leto 1892. Cena 25 kr., po pošti 28 kr.

„Pavliha“ ilustrovani humoristični list
 (jedini slovenski šaljivo-zabavni list)
 izhaja 15. in 30. dan vsakega meseca
ter velja 1. gld. za četrst leta.
 Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Krakovski nasip št. 18, I. nadstropje. (115—12)

V najem se odda gostilna Poličanski v Zatičini.

Več se izve pri lastnici **Tereziji Fortuna v Zatičini.** (208—3)

Solidni marljivi agentje

proti proviziji za prodavanje kmetijskih strojev na Kranjskem se vsprejmō. — Ponudbe pod šifro „agenti“ pošiljajo naj se administraciji „Slovenskega Naroda“. (191—3)

Št. 4517. (210—3)

Pomočni uradnik

z lepo pisavo, popolnem zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pismu, pa zveden v pisarničnem poslovanju se vsprejme pri podpisnem magistratu. Plača po dogovoru.

Magistrat deželnega stolnega mesta
Ljubljane
dne 29. februarja 1892.

Koroški

RIMSKI VRELEC.

Steklenice se polne naravnost z vreleca.

Najizbornejša slatinā

izvrstno zdravilo, ako se uživa z mlekom ali sladkorjem, zlasti za kašljajoče otroke, — zdravišče za bolnike na želodeci in mehurji trpeče, za kataralične in malokrvne ljudi.

Glavna zaloga v Ljubljani
pri M. E. SUPAN-u. (849-22)

Zobozdravnik SCHWEIGER

stanuje (5—10)

pri Maliču, II. nadstropje, št. 25-26.

Ordinuje vsak dan od 9.—12. ure dopoludne in od 2.—5. ure popoludne.

Ob nedeljah in praznikih od 9.—1. ure popoludne.

Najnovejše in najboljše vrste umečnih zobovij in zob. — Najboljše in trpežne plombe v zlatu in platini za sprednje zobe, posteklenjene plombe povsem in nerazločno take, kakor so zobe.

Za vsa dela in operacije se garantira.

Dr. Friderika Lengiel-a Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrta njen deblo, je od pamтивke znani kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer žujim obraz ali drugi deli polti, oči se že drugi dan nezadane luskine od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kostne pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeluje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogorce, nosno rudečino, zajedce in druge neznašnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50. (22—5)

Dr. Friderika Lengiel-a
BENZOE-MILO.
Najmilješa in najdobrodejnejše milo, za kožo načašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.
Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vsprejema W. Henn, Dunaj, X.

Z „Mageti-jevo začimbo“

DOBÍ JUHA UKUS

Izborne sredstvo.

HORS CONCOURS na izložbi v PARIZU 1889. — (Član razsodišču)

V steklenicah po 45 kr.
in več.

V Ljubljani
se dobiva pri

K. C. Holzer-ju

in (9-5)

lv. Luckmann-u.

Knjige in muzikalije

pokojnega gosp. Vojteha Valente se rasprodajajo na Cejzovi cesti h. št. 10 v I. nadstropji od 11. ure dopoludne do 1. ure popoludne in od 3.—5. ure popoludne.

Prodaja jajc za valitev.

Prémovano
pri Goriški razstavi z zlato svetinjo I. vrste.

Cochinchina, živo rumena, 1 jajce 15 kr. Plymouth-Rock, kraguljčasta, 15 kr. Brahma, svetla, 15 kr. Langshan, črna, 15 kr. Langshan, bela, 15 kr. Majnska 20 kr. Dorekting, jerebičaste barve, ima na vsaki nogi 5 prstov, 15 kr. Andaluzijske, peplenoviso, 15 kr. La Fléche, črna, 15 kr. Houdan 15 kr. Hollandet, črni z belim čupom, 15 kr. Španci, črni, 15 kr. Leghorn, svetle barve z rumenimi nožicami, 15 kr. Primorci, raznobarvna in velika kuretnina, 15 kr. Yokohama 25 kr. Zlati Bantam 20 kr. Trebrui Bantam 20 kr.

Ovoj in frankovana pošiljatev do 50 komadov velja 70 kr. Vsaka vrsta te kuretnine goji se na pristavah sama zase in sicer na prostem. Za pristnost plemena in za svežost jaje jemči razpošiljalj

(200—2)

Jožef Stiegler

gračinski opravnik v Št. Petru pri Gorici.

Na najnovejši in najboljši način

umetne (228—1)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombiranje in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,
poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadstr.

V AMERIKO.

VOŽNJI LISTKI
(7—9) pri
nizozemsko-ameriški pa-
robodni družbi.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7. DUNAJ.

Prospekti in pojasnila točno in zastonj.
Najkrajše, najceneje in najhitreje potovanje.

ADOLF HAUPTMANN

tovarna

oljnati bary, firnežev, lakov in kleja

Ljubljana.

(222—1)

Št. 4518

Razglas.

V zmislu §. 15. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dnem 5. avgusta 1887. leta, štev. 22. dež. zakonika) se javno naznanja, da so

imeniki volilnih upravičencev

za letošnjo dopolnilno volitev v občinski svet sestavljeni in da se smejo

od danes naprej 14 dni tukaj pregledovati in proti njim ulagati ugovori.

O pravočasno uloženih ugovorih razsojal bo občinski svet.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dt. 2. marca 1892.

Nedoseženo!

Pristna

Kneipp-ova sladna kava

čista ali z

Oelz-ovo kavo

pomešana, je zdrava, cenena kava, fino duhteča, kateri je dajati prednost pred drugo, trovljno bobovo kavo. — Kneipp-ova sladna kava je pristna, ako se prodaja v rudečib, čveteroglavih zavojih z varnostno znamko, kakor je tu natisnena.

(1006—12)

Oelz-ova kava je z našo firmo.

Bratje Oelz v Bregencu

od veleč. gosp. župnika Seb. Kneipp-a za Avstro-Ogersko jedino privil. tovarna sladne kave.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah s specerijskim blagom.

Zastopstvo za Kranjsko ima M. Wagner-jeva udova v Ljubljani.

Najboljši sifoni
postavno legirani
pristroji za soda-vodo

tekočo ogljikovo kislino
prodaja leta 1814. ustanovljena, s prvimi darili odlikovana

ces. kralj. dež.-priv. (146—11)

tovarna

KARL POCHTLER

Dunaj, VII., Kaiserstrasse št. 87.

Ceniki zastonj in frankovano.

Zaradi odprave svobodne luke nudi za tuzemstvo

(187—2)

pivovarna ANTONA DREHER-ja v Trstu

dobro uležana

eksportno-marčna, uležana in črna piva

izborne kakovosti po primernih cenah v sodih in steklenicah.

Vsprejmó se dobri zastopniki.

Kot

tovarniški nadzornik

dobi službo pošten in energičen, 30 do 45 let star mož, ki zna brati in pisati. Dotičnik mora biti zmožen slovenskega in nemškega jezika in izveden mora biti tudi v kmetijstvu. (204—3)

Več je izvedeti pri upravnosti „Slovenskega Naroda“.

Pozor!

gospodinje!

Pozor!

? Razprodaja!

Razprodaja

modrobelo posteklene ploščevinaste kuhinjske posode

pri

Andr. Druškovič-u

trgovina z železjem
v Ljubljani, Mestni trg št. 10.

Dobiva se tudi vsakovrstno hišno in kuhinjsko orodje po najnižji cent. — S tem ponuja se vsem p. n. gospodarjem, gostilničarjem, predstojništviom bolnic itd. najboljša prilika, svoje hišno in kuhinjsko orodje po ceni dopolniti ali pa si novo omisliti.

Nevestam priporočam svojo način za novo gospodarstvo sestavljeno hišno potrebščino iz železa od gld. 15— do gld. 200—.

Vsebuje naročila se takoj in veste izvrše. (54—16)

? Razprodaja!

? Najnižje cene!

Zobni zdravnik iz Berolina

UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 Ljubljana I. nadstropje

ordinuje od 9.—12. ure dopoludne in od 2.—5. ure popoludne; ob nedeljah od 9.—11. ure dopoludne; za siromake ob petkih od 9. do 10. ure dopoludne. (120—6)

Alojzij Korsika v Ljubljani.

Izdelovatelj vencev in šopkov.

Umetno in kupčiško vrtnarstvo.

— Ilustrovani katalogi dobé se zastonj in franko. —

Trgovina s semeni.

(67—8)

Naznanilo.

Od dne 18. marca dalje prodam okolo 3000 kom.

II.

IV.

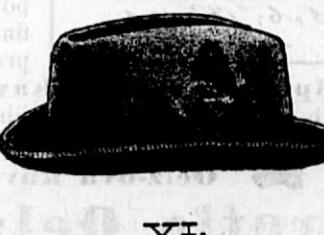
III.

V.

III.

VI.

kosminovih klobukov

za moške in dečke

v trdih in mehkih oblikah in najbolj obljudljenih barvah, katere klobuke sem dražbenim potem nabavil za manjšo ceno, nego so znašali troški izdelovanja. — Klobuki se bodo prajali po nastopnih cenah:

Najfinješe kakovosti, elegantno z atlasom podšiti, namestu 5 gld. sedaj **2 gld. 50 kr.**, dalje namestu 4 gld. sedaj **2 gld.**, namestu 3 gld. sedaj **1 gld. 50 kr.**, namestu 2 gld. sedaj **1 gld.** Lovski in potni klobuki najboljše kakovosti po **1 gld.** in več.

— Kdo naroči pismeno, blagovoli javiti facon-št., barvo in obseg glave. — Prekupcem primeren rabat. — Ta izredna prilika, nabaviti cenene klobuke, bode le tako dolgo, dokler je kaj v zalogi. (956—19)

Z odličnim spoštovanjem

J. S. BENEDIKT.